

Adri Remeus.
Foto: Vincent van der Spek

Ik ben een aantal- lenman, de krenten pak je vanzelf

Feilloos weet de Haagse Adri Remeus (62) de kleinste paadjes in duingebied Meijndel te vinden. Hij komt er al bijna vijftig jaar. De Tapuit verdween er, maar in de jaren tachtig zag hij de Blauwborst verschijnen. Sovons vrijwilliger van het jaar 2014 heeft eigenlijk maar één antwoord op de vraag waarom hij minstens vier dagen per week vogels kijkt, en vooral telt. 'Omdat ze zo mooi zijn.'

De bekende openingsvraag.

Wanneer begon je met vogels kijken?

Dat weet ik nog goed. Ik begon in 1966. Uit pure nieuwsgierigheid ging ik de duinen in met *Zien is kennen* op zak. Ik vond steeds meer soorten uit het boekje. Zo ben ik eens verbaasd en vol vuur naar de boswachter gegaan om te vertellen dat ik een paartje Goudvinken had gezien. Hij antwoordde heel rustig dat die er gewoon broedden. Dat vind ik nog steeds het leuke aan de duinen: vogels uit de droge delen in het oosten van het land heb je hier ook.

Al in 1973 zit je bij vogelwerkgroep Meijndel. Je hebt een lange staat van dienst

Het is dan ook een van de oudste vogelwerkgroepen van Nederland. Opgericht in 1958, net als Vogelwacht Utrecht. Het is nog steeds een actieve club met zo'n 60 leden. Vogelwerkgroep Meijndel heeft ook een juridische evenknie die zich met beschermingszaken bezighoudt. We hebben een lange traditie van telwerk en gebruiken al sinds 1985 de methodiek van Sovon. Jaarlijks tellen we Meijndel bijna dekkend op broedvogels. Daarnaast karteer ik zo'n 1000 hectare aan weidevogelgebied tussen Leiden en Den Haag, de Duivenvoordse en Veenzijdse polder. Plus de watervogeltellingen en trektellingen.

Welke soorten zag je komen en welke gingen?

Tapuiten kom je in dit duingebied niet meer tegen. De duinen zijn daarvoor veel te veel begroeid geraakt, hoewel er nu wel werkzaamheden plaatsvinden om kale duinen terug te krijgen. Van de Boomleeuwrik zat er een paar of 20 toen ik begon, ze zijn een paar jaar weggeweest en weer teruggekomen met zo'n 40 paren. Waarom? Ik heb geen idee. Maar het prikkelt wel je nieuwsgierigheid. Deze manier van vogels kijken zorgt ervoor dat je constant vragen blijft stellen. Een forse verandering is het verdwijnen van de meeuwenkolonies in het duin. Met de komst van de Vos zijn

die allemaal de stad in getrokken. De Stormmeeuw bleef nog het langste; die hield nog even stand op de eilandjes in de duinmeren.

Op je wereldlijst heb je 6138 vogelsoorten staan, indrukwekkend

Vanaf 1983 ben ik begonnen met het maken van verre reizen. Mijn eerste vogelreis was een lange tocht door Centraal-Aziatische landen. Groepen Roze Spreeuwen op de steppes, fenomenaal. Mijn laatste reis ging naar Ghana. Lastig kijken daar hoor; in de bossen laten de vogels zich nauwelijks tevoorschijn lokken. Als ik in het buitenland ben, wil ik het liefst wel alle soorten zien, want je komt maar één keer in het gebied.

Je staat in Nederland niet bekend als soortenjager

Hier ben ik inderdaad vooral lokaal actief. Ik respecteer Dutch Birding hoor, en pak hier in de buurt soms een soort mee. Maar eerlijk gezegd stoort het me wel eens dat sommigen alleen bezig zijn met het zien van zeldzaamheden. Zonder te gaan voor de verdieping die het telwerk geeft. Mijn dag is goed als ik een mooie telochtend heb gehad. Neem het najaar van 2013, die dag met 48.000 Kramsvogels over Meijndel. Ik ben een aantallenman, de krenten pak je vanzelf.

Zoals die Woestijngrasmus op 8 oktober 1994...

Dat was op een matige trektelochtend, er vloog weinig over zee. Tussen het havenhoofd en de boulevard van Scheveningen kende ik een leuk stukje waar af en toe Sneeuwgorzen en Duinpiepers zaten. Toen ik er aankwam, vloog er een klein, bruin beestje voor mijn voeten omhoog. Ik liep een stukje verder en was bang dat ik 'm niet meer terug zou vinden. Ineens zat hij daar naar me te kijken, op drie meter afstand. Zo van: wat doe jij hier?

Dan is er je favoriet: het Bokje

Het is vooral de geheimzinnigheid van het beestje die me boeit. Ik maak kostelijke momenten mee met Bokjes. Het begon ooit toen ik er een paar tegenkwam in een duinvaleitje. Ze bleven gewoon zitten! Als

de zon op de rug van zo'n beestje schijnt weet je niet wat je ziet: fenomenaal. Een jaar of 15 geleden liep ik door een vochtig stukje in de Duivenvoordse polder en vond er een recordaantal van 22. Daar wilde ik meer over weten. Met Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet vangen we ze nu al zo'n acht jaar in die polder. Zelfs als ze onder het net zitten, zijn ze soms niet eens te vinden. En weet je wat het opmerkelijke is? We hebben nu één terugvondst van een geschoten vogel uit Frankrijk. In het gebied zelf vangen we niks terug. We hebben dus telkens met andere beesten te maken, ook 's winters.

Je kijkt ook veel naar andere soorten, telt bijvoorbeeld vlinders. Ben je vooral een generalist?

Je moet op zoek naar de samenhang om te begrijpen waardoor veranderingen plaatsvinden. Vogels tellen om trends te bepalen is belangrijk, maar wil je ze verklaren dan moet je bijvoorbeeld naar de insectenwereld gaan kijken. Vogels komen af op habitat en ze moeten er wat te eten hebben. Eigenlijk zitten ze te hoog in de voedselketen om veranderingen op tijd te signaleren, waardoor je bijvoorbeeld laat achter het effect van gif komt. Soortwerkgroepen werken nog te vaak als aparte zuilen. Door dingen naast elkaar te leggen ga je de verbanden pas zien.

Vogelwerkgroepen spelen voor Sovon een belangrijke rol bij het werven van vrijwilligers. Hoe zie jij die rol?

Laat zien wat je als vogelwerkgroep doet. Je moet dus zichtbaar aan de weg blijven timmeren, blijven communiceren. Gelukkig komen er bij vogelwerkgroep Meijndel de laatste jaren weer wat nieuwe tellers bij. Onze website speelt daar een belangrijke rol in. We laten bijvoorbeeld zien welke te tellen kavels er vrij zijn en daar meldt men zich dan spontaan voor aan. Tegelijk laten jonge vogelaars zich moeilijk binden. Dat blijft wel de uitdaging.

● Albert de Jong